

Yhteenveto Erätauko-keskustelujen oivalluksista

Ympäristöministeriö järjesti yhteistyössä Erätauko-säätiön kanssa kesällä ja syksyllä 2020 keskustelutilaisuuksia ilmastolain uudistuksesta. Keskustelut käytiin lissä, Enontekiöllä, Lieksassa ja Pieksämäellä. Tähän on koottu keskustelujen oivalluksia.

li 8.9.2020, Erätauko-keskustelun oivallukset

- Positiivisia tunteita. Kyllä tämäkin vielä ratkaistaan :)
- Usko tulevaisuuden valoisuuteen vahvistui :)
- Me haluamme ja voimme vaikuttaa asioihin
- Yhteisöllisiä ja toiveikkaita, tunteita ja ajatuksia.
- Luonnonsuojelulain uudistus on oikealla tiellä..
- Aina kannattaa keskustella, se avaa näkökulmia ja saa taas ajattelemaan asiaa.
- Joku sanoi: kannettu vesi ei kaivossa pysy ja jäin miettimään tätä vaikuttamisen näkökulmasta. Osallisuus ja halu asennemuutokseen tulee yhdessä tekemisen ja keskustelun kautta, ei ulkoa tuotuna...
- Liian harvoin tulee pohdittua luonnon monimuotoisuutta ja sen merkitystä. Nykyään omassa piirissä puhutaan paljon ilmastonmuutoksesta (tuntuu etäiseltä) tai hyvin arkisista valinnoista (tuntuvat välillä mahdottomilta). Luonto ja ympäristö taas voisi herätellä pohtimaan, miksi tehdä ja jaksaa toimia paremman luonnon puolesta.
- Tässä keskustelussa näkyy hyvin, se miten eri sukupolvet pystyvät pohtimaan näitä asioita tasavertaisina. Eli todella positiivinen tunne jäi! Tuli toiveikas olo! :) Monia hyviä nostoja, esim. se, että ilmasto ja luontotoeista pitäisi olla jokaiselle konkreettista hyötyä. Näin saataisiin useampi mukaan
- Keskustelua tarvitaan; jäi positiivinen fiilis
- Ihanaa että kuullaan mielipiteitä, tämäkin kannustaa pohtimaan ratkaisuja enemmän
- Yksilöllä on valtaa ja vastuuta. Tieto, tieto ja tieto ----> Konkreettisten hyötyjen esittäminen ----> motivaation lähde.

Enontekiö 15.9.2020, Erätauko-keskustelun oivallukset

- Ennen poro ruokki minut, nyt minä syötän poroa. Nuorempana sukupolvena tätä on vaikeampi käsittää, kun on kasvanut aikana, jolloin poroja on jo alettu ruokkimaan. Nuorena sukupolvena ei välttämättä edes ymmärrä mikä on se ns ideaalitalanne niin meille, kuin porolle.
- Pääoivallus on se, että ihminen ei toimi kuin äärimmäisessä hädässä. Luonto onneksi potkaisee niinkuin vanha sanonta sanoo: Jumala antaa anteeksi ain, ihminen joskus, luonto ei koskaan.
- Joko sanoi että alkaa tuntua siltä, että on tarve varautua pahimpaan (kun varautuu esim. talveen porojen kanssa). Tämä oli oivallus itselle. Tätä olisi hyvä pohtia edelleen. Onko tämä hyvä tilanne; onko sille vaihtoehtoja?
- Oivalsin että tästä voi kehittyä hyvä tapa jakaa tietoa etelään täältä yläperältä. itse en ole kovin hyvä keskustelija yritän kehittyä.
- Virkamiehenä minulle on ollut niin opettavaista kuulla kokemuksia arjen tasolta. Mitä ilmastonmuutos tai lainsäädännön vaikutukset näkyvät arjessa, ei vain raportin sivuilla. Se tuntuu sekä sydämessä tunteena, että konkreettisesti tiedon lisääntymisenä. Kiitos.
- Vahvistui tieto siitä, että osallisuuden lisääminen on tärkeää. Virkistävää kuulla ihmisiä tällä tavalla - ei vain x organisaation edustajana.
- Samaa mieltä (viittaa kahtee edeltävään) kanssa, hieno keskustelu.
- Oivalsin että ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus huolettaa myös muita

- oivalluksena, tuli että tulee kuulluksi ja että tieto menis sinne suureen maailmaan
- viranomaisten perustuslaillinen velvollisuus edistää esim. saamelaisten oikeuksia erittäin tärkeää tässäkin yhteydessä ja edellyttää proaktiivisia toimia
- Ja se että täälläkin on meidän yhteisöstä ihmisiä, joilla on halua suojella luontoa. Tulee vähemmän yksinäinen olo ja se antaa voimaa jatkaa hyvin alkanutta työtä
- Jäin myös pohtimaan sitä, miten risteäviä arvoja voidaan käsitellä? Kun moni puhui luonnon, poronhoidon, identiteetin säilymisen turvaamisesta ja toisaalta nostettiin esiin talouden ja voittojen haku.. Ratkaisuna mielestäni tällaiset keskustelut ovat todella hyvä keino

Lieksa 18.9.2020, Erätauko-keskustelun oivallukset

- Ilmasto- ja energia-asioita on pohdittu ilmeisen paljon ja siihen liittyviä ratkaisuja.
- Todellisuuden ymmärtäminen ja huomioiminen ei tarkoita muuttumattomuuden toivomista. Päinvastoin, tuntuu että muutokseen ollaan hyvin valmiita, jotta todellisuus ja elämä ja arki olisi mahdollista omalla kotiseudulla. Ei haluta mennä taaksepäin vaan eteenpäin.
- Muutkin kokevat syrjäseudulla/maaseudulla asuviin kohdistuvat kulujen nousut kohtuuttomina ja ovat niiden takia täällä pärjäämisestä huolissaan.
- Ympäristöministeriö haluaa kuulla aidosti myös syrjäisen Suomen ihmisten mielipiteitä. Hienoa. Yhdessä keskustellen rakennamme ilmastokestävämpää yhteiskuntaa, myös sosiaalisesti. Aina ei tätä itse muista.
- Yllättävän samansuuntaisia näkemyksiä ja kokemuksia osanottajilla. Yhteinen hätähuuto: kuunnelkaa meitä!
- Todella hyviä ja helposti ymmärrettäviä konkreettisia esimerkkejä Lieksalaisen arjesta mitä tulee keskustelun teemaan. Mielenkiintoista ja antoisaa keskustelua. Todellisuudet vaihtelevat tosiaan. Kiitos. Terveisiä Itä-Helsingistä! :)
- Viranomaisena itselle tärkeä taas muistutus siitä, että Suomi on suuri maa, jonne mahtuu Lieksan ja Joensuun haja-asutusalueiden, syrjäseutujen elinvoimaa, toisaalta haasteita. Erityisen antoisaa oli kysymys kokemuksesta epäoikeudenmukaisuudesta ja toisaalta ratkaisuksista, joita on valtava kirjo! Ymmärryksenä kasvoi. Kiitos.
- Todella tärkeä ja mielenkiintoinen keskustelu. Me ymmärretään huoli ja tehdään töitä näiden ratkaisemiseksi :)
- Kiitos teille kaikille! Oli tosi hyvää keskustelua. Olisiko tässä väline itsellekin käyttöön?
- Monta näkökulmaa nousi esiin, mutta hienoa että kaikki ovat melko ratkaisukeskeisiä keskustelijoita. Kiva kun keskustelun järjestitte!

Pieksämäki 9.10.2020, Erätauko-keskustelun oivallukset

- Kyllä tämä jälleen muistutti siitä miten eri tavalla me ihmiset asiat koemme. Se meinaa välillä unohtua...
- Keskustelu aiheesta on tärkeää vaikka mielipiteet olisivat erilaisia
- Tämän päivän ratkaisukeskeisyys on lämmittänyt: monenlaisia ratkaisuja on pohdittu avoimin mielin, se on arvokasta.
- Luonto on meille kaikille tärkeä vaikka yksittäisissä asioissa olisimmekin eriävillä kannoilla.
- On mahtavaa nähdä, että politiikan kentällä tapahtuvien puheiden rinnalla on myös ihmisiä, jotka tekevät arvostettavaa työtä, jotta puheista tulisi todellisia saavutuksia.
- Y:n puheenvuorosta tuli se hengitysjuuttu ja myöskin se, että onhan täällä aikas puhtoinen tämä ympäristö loppupeleissä.
- Olen oivaltanut, että on paljon erilaisia lähtökohtia, joista ihmiset tulevat ja se vaikuttaa ajatteluun. Hyvä kuulla vähän erilaisia näkökulmia myös "oman kuplan" ulkopuolelta ja eri tavalla ajattelevilta

ihmisiltä. Ilmastonmuutoskeskustelusta olisi hyvä saada jotenkin ihmisiä enemmän motivoivaa kuin pelottelevaa, medially suuri vaikutus.

- Tuntuu, että kaikki miettivät omalta osaltaan, mitä voivat tehdä. Ymmärrystä uusien lakien tarpeelle on! Toivoa siis on.
- Kiva oli kuulla miten monipuolisia näkemyksiä ja myös ratkaisuja tuotiin esille. Kaikkea ei ole itse tajunnut edes ajatella aiemmin.
- Joo tuli kyllä sellainen olo, että toivoa on :)
- Tänäpä oivalsin, kuinka eri tavoin voimme saman ilmiön tuntea ja kokea. Toivonkin, että jokainen meistä täällä tänään mukana olleista lähtisi edistämään ilmastotoimia omassa ympäristössään, niin perheen ja muun lähipiiriin, työn sekä harrastusten kuin muiden toimintojen yhteydessä. Ilmastotoiminta Pieksämäen kaltaisella pikkupaikkakunnalla on yhä hyvin leimautunutta, eikä Kestävä Pieksämäki-ryhmän toiminnassa ole ollut paljoa nuoria mukana tai harva tässä keskustelussa mukana olleistakaan.
- Oivalsin: Kaikkien toive on sama - elävä monimuotoinen luonto ja kestävä kehitys. Kunhan se voidaan toteuttaa saattamatta ketään työttömäksi, rahattomaksi, toivottomaksi, nälkäiseksi, alistetuksi. Pitää löytää yhdessä keinot siihen.
- Minäkin voin tehdä jotakin!
- Ja siunatuksi lopuksi: ilmastonmuutosta emme saa stopatuksi savolaisvoimin, mutta varautumista seurauksiin voimme tehostaa.
- Monia hienoja tiivistyksiä tässä!
- X: Mielestäni on hyvä että lakeja uudistetaan / muutetaan myös nopeammalla tahdilla kuin joka 30. vuosi. Alustukseen vielä viitaten koen hyväksi, että tällaisia keskusteluja käydään, tukevat demokratiaa ja tuovat näkökulmaa myös täältä ruuhka-Suomen ulkopuolelta.